

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/25/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113208145
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1113208145.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Bolebrucha a členov senátu JUDr. Ing. Maria Dubaňa a JUDr. Zuzany Mališovej v právnej veci navrhovateľa: QUALITEX, s.r.o., Poľná 107, Banská Bystrica, IČO: 36 660 337, zastúpeného FUTEJ & Partners, s.r.o., Radlinského 2, Bratislava, IČO: 35 955 341, proti odporkyni: Slovenská republika, za ktorú koná Národná banka Slovenska, Imricha Karvaša 1, Bratislava, IČO: 30 844 789, o zaplatenie náhrady škody 13.375 eur s prísl., na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č.k. 4C/47/2013-220, zo dňa 13.10.2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ proti odporkyni domáhal zaplatenia sumy 13.375 eura s prísl. predstavujúcej náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom odporkyne pri vykonávaní bankového dohľadu nad činnosťou SPORITELNÉHO DRUŽSTVA STRED BB „v konkurze“ (ďalej len „družstvo“) a obchodníka s cennými papiermi CAPITAL INVEST, o.c.p., a.s. (ďalej len "obchodník s CP") a zamietol návrh navrhovateľa na podanie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, § 15 ods. 1 a § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len zákon č. 514/2003 Z.z.), keď z obsahu skutkových tvrdení uvedených navrhovateľom v žalobe mal za zrejmé, že navrhovateľ sa voči odporkyni domáha náhrady škody titulom zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Z vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistil, že Úrad pre finančný trh (ďalej len "úrad") rozhodnutím zo dňa 22.3.2002 schválil družstvu Prospekt investície, Dodatok k prospektu investície zo dňa 21.3.2003 bol schválený rozhodnutím Úradu zo dňa 6.5.2003, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 28.5.2003, ďalší Dodatok bol schválený Národnou bankou Slovenska (ďalej len „NBS“) rozhodnutím zo dňa 31.7.2008. Dňa 2.6.2008 uzavrelo družstvo s obchodníkom s CP Zmluvu o riadení portfólia, podľa ktorej sa obchodník s CP ako obhospodarovateľ zaviazal riadiť portfólio družstva ako jeho klienta v súlade so schváleným Prospektom investícií a jeho dodatkami, čo v sebe zahŕňalo hospodárenie s portfóliom klienta na základe rozhodnutia obhospodarovateľa, sledovanie a vyhodnocovanie spravovaného portfólia, obstarávanie predaja cenných papierov z portfólia klienta, uschovávanie a správu cenných papierov, optimalizáciu portfólia, poskytovanie konzultácií a finančných analýz. Rozhodnutím zo dňa 8.1.2008, č. O.-XXXX/X/XXXX, NBS na základe kontroly vykonanej v r. 2007 uložila obchodníkovi s CP pokutu vo výške 500.000,- Sk za porušenie v rozhodnutí špecifikovaných ustanovení zákona č. 566/2001 Z.z. Banková

rada Národnej banky Slovenska v konaní o rozklade predmetné prvostupňové rozhodnutie rozhodnutím zo dňa 7.5.2008, č. GUV-841/2008 zrušila a vrátila vec na opätovné prejednanie a rozhodnutie. Následne NBS rozhodnutím zo dňa 20.8.2008, č. O.-XXXX-X/XXXX, uložila obchodníkovi s CP opätovne pokutu, a to vo výške 300.000,- Sk za porušenie ustanovení § 54 ods. 2, § 73 ods. 1 písm. a), § 74 ods. 1, ods. 7 písm. b) zákona č. 566/2001 Z.z. NBS rozhodnutím zo dňa 22.4.2008, č. O.-XXXX-X/XXXX-D., zmenila podľa § 59 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z.z. obchodníkovi s CP povolenie na poskytovanie investičných služieb, udelené rozhodnutím zo dňa 22.4.2003 a povolila okrem iného poskytovanie investičnej služby podľa § 6 ods. 1 písm. d) v spojení s § 5 ods. 1 písm. a), b) a c) zákona č. 566/2001 Z.z. s obmedzením podľa § 59 ods. 3 tohto zákona a poskytovanie investičných služieb, investičných činností a vedľajších služieb podľa § 6 ods. 1 a 2 v spojení s § 5 ods. 1 zákona č. 566/2001 Z.z. v špecifikovanom rozsahu. Po obdržaní výpovede obchodníka s CP zo zmluvy o riadení portfólia zo dňa 30.3.2010, PODIELOVÉ DRUŽSTVO SLOVENSKÉ INVESTÍCIE (ďalej len „PDSI“) požiadalo listom zo dňa 15.4.2010 NBS o preskúmanie postupu obchodníka s CP a o výkon dohľadu na mieste, dôvodiac, že výpoveďou zmluvy sa družstvo dostalo do zložitej situácie, pretože obchodník s CP zabezpečoval pre družstvo odbyt výrobkov, družstvo muselo pozastaviť prijímanie nových členských vkladov od existujúcich alebo nových členov, ako aj pozastaviť vyplácanie vyrovnávacích podielov pre vystupujúcich členov, vyplácanie deklarovaných výnosov z prijatých členských vkladov a ostatných peňažných súm prijatých od svojich členov. Družstvo poukázalo na rozsiahlu majetkovú škodu, ktorú zdá sa obchodník s CP spôsobil družstvu pri plnení zmluvy, a ktorá podľa predbežnej kalkulácie dosahovala sumu viac než 20 miliónov eur. Ďalším listom zo dňa 23.4.2010 žiadalo družstvo NBS o zjednanie nápravy v činnosti obchodníka s CP, pretože tento si neplnil svoje základné povinnosti voči družstvu ako subjektu dohliadanému zo strany NBS, spočívajúce v zabezpečení zhodnotenia finančných prostriedkov jemu zverených do správy. NBS vykonala v období od 20.4.2010 do 6.5.2010 u obchodníka s CP dohľad na mieste. Vychádzal tiež zo zistenia, že NBS vydala dňa 12.7.2010 rozhodnutie o predbežnom opatrení, č. O.-XXXX/XXXX, ktorým podľa § 25 ods. 1 písm. a) zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom uložila obchodníkovi s CP povinnosť zdržať sa nakladania s majetkom klientov, ktorý mu bol zverený bez písomného súhlasu NBS, keďže na základe oznámenia klientov, najmä družstva, vzniklo dôvodné podozrenie z možného poškodenia klientov obchodníka s CP. Rozhodnutím zo dňa 21.12.2010, č. ODT-8305-5/2010, NBS podľa § 144 ods. 1 písm. l) zákona č. 566/2001 Z.z. odobrala obchodníkovi s CP povolenie na poskytovanie investičných služieb z dôvodov podľa § 156 ods. 2 písm. a), § 55 ods. 7, 9, § 85 ods. 2 v spojení s § 84 ods. 1 písm. b), § 76 ods. 2 a § 77 ods. 7 zákona č. 566/2001 Z.z. Správnosť predmetného rozhodnutia potvrdila v konaní o rozklade Banková rada Národnej banky Slovenska rozhodnutím zo dňa 1.3.2011, č. I.-XXX/XXXX. NBS oznámila na svojej webovej stránke formou tlačovej správy predmetnú informáciu. NBS rozhodnutím zo dňa 26.8.2010, č. O.-XXXX-X/XXXX, zastavila konanie začaté na žiadosť družstva o schválenie dodatku k Prospektu investície z dôvodu, že i napriek poskytnutiu dodatočnej lehoty na odstránenie nedostatkov, žiadosť neobsahovala náležitosti stanovené zákonom. Správnosť rozhodnutia potvrdila Banková rada Národnej banky Slovenska rozhodnutím zo dňa 7.12.2010, č. I.-XXXX/XXXX. Uvedeným rozhodnutiam predchádzala výzva NBS zo dňa 10.5.2010 na odstránenie nedostatkov žiadosti o schválenie Prospektu investície zo dňa 28.4.2010, ako aj doplnenia dodatku k Prospektu investície, pričom rozhodnutím zo dňa 10.5.2010, č.k. O.-XXXX-X-X/XXXX, NBS prerušila konanie podľa § 21 ods. 1 písm. a) zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom. Ďalším rozhodnutím zo dňa 30.5.2011, č. O.-XXXXX-X/XXXX, NBS zakázala družstvu ako vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt predaj majetkových hodnôt podľa § 144 ods. 4 písm. c) zákona č. 566/2001 Z.z. z dôvodu porušenia ustanovenia § 129 ods. 3 v spojení s § 128 ods. 1 písm. b), c), h) zákona č. 566/2001 Z.z. a § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z.z. tým, že zmenou skutočností uvedených v Prospekte investície družstvo tento prospekt nedodržiavalo. NBS sa pritom dozvedela, že u družstva nastali také zmeny, pre ktoré sa Prospekt investície stal neaktuálny a družstvo neurobilo žiadne kroky k náprave a k tomu, aby stav družstva uviedlo do súladu s údajmi v Prospekte investície. NBS oznámila na svojej webovej stránke obsah predmetného rozhodnutia, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21.6.2011. NBS po zistení niektorých skutočností nasvedčujúcich tomu, že neznámym páchatelom bol spáchaný skutok, ktorý by mohol naplniť znaky skutkovej podstaty trestného činu, podala dňa 27.7.2010 trestné oznámenie na Prezídium Policajného zboru, odbor boja proti korupcii Bratislava. Podľa zápisu z prerokovania problémov a nezrovnalostí zo dňa 24.8.2007 NBS z predložených údajov o majetkovej štruktúre družstva zistila, že majetok vložený do investičných nástrojov družstva je tvorený podielmi v družstvách EDSI, KPDSI a DDSI a na 98,85 % podielom zmenkami emitenta CI HOLDING, akciová spoločnosť, podiel ktorého emitenta CI HOLDING, a.s., na celkových aktívach predstavovala 91,45 %, NBS preto považovala za vhodné, aby sa v aktívach družstva nachádzali finančné nástroje aj iných subjektov, ako subjektov nachádzajúcich sa v skupine

CI HOLDING, a.s., z dôvodu rozloženia investičného rizika. Za týmto účelom odporučila NBS zosúladiť štruktúru aktív družstva podľa schváleného Prospektu investície najneskôr do 31.12.2007 a družstvo sa zaviazalo zasláť písomné stanovisko o spôsobe riešenia daného stavu do 15.10.2007. V rámci reakcie splnomocnený zástupca družstva Mgr. Leonard Holbling v liste zo dňa 10.10.2007 uviedol, že zo strany družstva nedošlo k porušeniu zákona, ani Prospektu investície, pretože znenie Prospektu investície umožňovalo rozloženie finančných nástrojov v portfóliu aj tak, že sa v ňom budú nachádzať iba finančné nástroje jedného emitenta. V rámci systému fungovania družstva zodpovedal daný stav dlhoročnej finančnej spolupráci medzi spoločnosťami CI HOLDING, a.s., s jej dcérskymi spoločnosťami a družstvami a jeho narušenie by mohlo spôsobiť značné škody. Následne družstvo listom zo dňa 29.1.2008 informovalo NBS, že počnúc od 1.1.2008 nakupuje do portfólia vždy tri zmenky od troch samostatných právnych subjektov, namiesto doterajšej jednej zmenky jedného emitenta, ktoré opatrenie zabezpečí súlad v rozložení investičného rizika so schváleným znením Prospektu investície.

Z listinných dokladov predložených navrhovateľom na CD nosiči súd prvého stupňa zistil, že sa v nich nachádza 1/ výzva NBS na predloženie dokladov, a to kópií všetkých zápisníc z rokovania členských schôdzí družstva za rok 2007, 2008 a 2009, spolu s vydaniaми časopisu Podielnik za rovnaké obdobie, 2/ zápisnica z rokovania náhradnej členskej schôdze PDSI zo dňa 3.3.2009, ktorej predmetom bolo, okrem iného i schválenie správy predstavenstva, ročnej účtovnej závierky za rok 2008, návrhu na rozdelenie zisku a výplaty podielov na zisku za rok 2008, 3/ zápisnica z rokovania náhradnej mimoriadnej členskej schôdze PDSI zo dňa 23.10.2009, na ktorej táto schválila návrh na úpravu investičnej stratégie a plán zhodnotenia a činnosti na rok 2010, 4/ správa o finančnej situácii PDSI ku dňu 31.12.2009, 5/ oznámenia o aktuálnej hodnote základných členských vkladov v príslušnom období, pričom v súvislosti s oznámením zo dňa 21.10.2009 NBS listom zo dňa 27.10.2009 informovala PDSI, že oznámenie spĺňa požiadavky podľa § 129 ods. 1 zákona č. 566/2001 Z.z., a keďže neobsahuje údaje uvedené v § 129 ods. 2 tohto zákona, nemá dôvod zakázať jeho zverejnenie, 6/ vyrozumenie KR PZ v Bratislave o odstúpení oznámenia na členov štatutárneho orgánu PDSI ohľadne podozrenia z naplnenia znakov skutkovej podstaty trestného činu sprenevery podľa § 213 ods. 1, 4 písm. a) Trestného zákona a trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, 3 písm. b) Trestného zákona na Úrad boja proti korupcii Prezídia Policajného zboru, 7/ list zo dňa 27.7.2010, ktorým PDSI reagovalo na vyjadrenia obchodníka s CP ohľadne okolností výpovede zmluvy o riadení portfólia. Vo vzťahu k obchodníkovi s CP, z listinných dokladov predložených na CD nosiči zistil, že PDSI vo vyjadrení zo dňa 19.3.2010 upozorňovalo obchodníka s CP na závažný nesúlad skutočnej finančnej kondície portfólia, ktoré na základe zmluvy obchodník s CP riadil a obhospodaroval, oproti prezentovaným výsledkom podľa vyúčtovania zo dňa 8.1.2010. Listom zo dňa 12.4.2010 PDSI vyzvalo obchodníka s CP na predloženie správy o zhodnotení finančných prostriedkov za 4. štvrťrok 2009 a za 1. štvrťrok 2010 v súlade so zmluvou najneskôr do 16.4.2010. Listom zo dňa 16.4.2010 družstvo oznámilo obchodníkovi s CP predbežnú stratu v sume 24.764.991 eur spôsobenú jeho konaním, ktoré zároveň považovalo za závažné porušenie zmluvných povinností, ako aj povinností stanovených právnymi predpismi a súčasne obchodníka s CP vyzvalo, aby v lehote do 15 dní od doručenia listu vzniknutú stratu aj nahradil. Listom zo dňa 3.5.2010 a opätovne zo dňa 17.5.2010 PDSI vyzvalo obchodníka s CP na odovzdanie dokumentácie súvisiacej s činnosťou podľa zmluvy o riadení portfólia a v rámci toho i všetkých listinných cenných papierov, vrátane nevyplnených zmeniek a zmeniek, ktoré sú súčasťou portfólia družstva. Listom zo dňa 18.5.2010 PDSI vyzvalo obchodníka s CP na vrátenie neoprávnene vyplatennej odmeny vo výške 228.954 eur a na doplatenie rozdielu zhodnotenia portfólia za IV. kvartál 2009 a I. kvartál 2010, nakoľko portfólio PDSI nebolo zhodnotenú na zmluvne stanovenú 8 percentnú úroveň a bolo vo výraznej strate. Mal tiež za preukázané, že navrhovateľ si prihlásil svoju pohľadávku voči družstvu do konkurzu prebiehajúceho na Okresnom súde Bratislava I sp. zn. XK/XX/XXXX vo výške žalovanej sumy, ktorá pohľadávka bola správcom konkurznej podstaty v celom rozsahu popretá. Ďalej súd prvého stupňa konštatoval, že uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č.k. XK/XX/XXXX-XX zo dňa 15. 8. 2011, právoplatným dňa 6.9.2011 a vykonateľným 20.8.2011 bol vyhlásený konkurz na majetok družstva ako úpadcu a do funkcie správcu bol ustanovený Mgr. D. H., so sídlom kancelárie G.. A.. Š. X, XXX XX H. L.. Vo vyjadrení k výzve Okresného súdu Bratislava I na predloženie správy o stave konkurzu vedeného pod sp. zn. 1K/28/2011 správca konkurznej podstaty uviedol, že konkurzné konanie sa nachádza v štádiu vymáhania pohľadávok. V súčasnosti nie je možné určiť ukončenie súdnych sporov ani úspešnosť v nich. Okrem týchto pohľadávok má úpadca pohľadávky voči spoločnosti CI Holding v konkurze a CI Development v reštrukturalizácii. Žiadny iný hnutelný ani nehnuteľný majetok úpadca nevlastní. Z vykonaného dokazovania pre súd prvého stupňa vyplynulo, že navrhovateľ sa stal členom družstva SPORITELNÉ DRUŽSTVO STRED BB, čo vyplýva z vystavenej zmenky zo dňa

3.2.2011 na sumu 13.375 eur so splatnosťou na videnie, ktorú navrhovateľ predložil na vyplatenie, avšak z dôvodu dočasného výpadku likvidných prostriedkov nebola suma vyplývajúca zo zmenky vyplatená. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že uznesením Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 15.8.2011, sp. zn. XK/XX/XXXX, bol na majetok družstva ako úpadcu vyhlásený konkurz, do funkcie správcu bol ustanovený Mgr. Pavel Vrška a veritelia družstva boli vyzvaní na prihlásenie pohľadávok v lehote 45 dní odo dňa vyhlásenia konkurzu. Navrhovateľ si prihlásil voči družstvu pohľadávku vo výške žalovanej sumy, ktorá nebola správcom konkurznej podstaty popretá.

Súd prvého stupňa dospel k záveru, že navrhovateľ v konaní nepreukázal vznik škody. Vychádzal pritom z ustálenej judikatúry (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. XCz XXX/XX) v zmysle ktorej platí, že nárok na náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb., ako aj zákona č. 514/2003 Z.z. môže byť v občianskom súdnom konaní úspešne uplatnený voči štátu až vtedy, ak nemožno dosiahnuť uspokojenie pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi iným titulom, napr. titulom vydania bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto tento prospech získal a je povinný ho vydať. Preto, ak má navrhovateľ pohľadávku voči subjektu, ktorý ju získal ako prospech a má povinnosť tento prospech vydať, resp. kým nepreukázal bezúspešné domáhanie sa úhrady pohľadávky voči dlžníkovi, nie je daný základný predpoklad zodpovednosti štátu, či už podľa zákona č. 58/1969 Zb. alebo zákona č. 514/2003 Z.z., a tým ani predpoklad existencie škody.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného uviedol, že navrhovateľ sa ako bývalý člen družstva, s ktorým bol v právnom vzťahu a z ktorého mu v prípade vystúpenia vzniklo právo na vyplatenie vyrovnacieho podielu, musí domáhať zaplata svojej pohľadávky voči družstvu, nakoľko družstvo je vo vzťahu k nemu v pozícii dlžníka, resp. osoby, ktorá je povinná navrhovateľovi vydať získaný prospech v podobe vyrovnacieho podielu. Navrhovateľ si uplatnil pohľadávku voči družstvu v konkurze vyhlásenom na majetok družstva, avšak v čase rozhodovania súdu nepreukázal bezúspešnosť uplatňovania svojich práv, a to z dôvodu obsahu vyjadrenia správcu konkurznej podstaty úpadcu - družstva zo dňa 30.6.2014. Mal tak za zrejmé, že toho času nie je možné ustáliť majetok úpadcu - družstva, s ktorým bol navrhovateľ v záväzkovom vzťahu a z ktorého majetku by mala byť uspokojená jeho pohľadávka uplatňovaná i v prebiehajúcom konaní titulom náhrady škody za nesprávny úradný postup. Navrhovateľ zároveň nepodal ani žalobu proti členom predstavenstva Družstva alebo kontrolnej komisie Družstva v zmysle § 251 ods. 2, § 243a ods. 4 a § 244 ods. 8 Obchodného zákonníka. Skonštatoval, že navrhovateľ teda primárne mal uplatňovať svoj nárok voči Družstvu, resp. voči členom predstavenstva a kontrolnej komisie Družstva, a až v prípade bezúspešnosti vymoženía predmetnej pohľadávky by do úvahy prichádzalo uplatňovanie náhrady škody voči štátu (v prípade preukázania zodpovednosti odporcu za škodu). Z tohto dôvodu nemohol súd prvého stupňa v rozhodnom čase ustáliť, či a najmä v akej výške vznikla navrhovateľovi škoda, ktoré okolnosti sú rozhodné aj pre plynutie premlčacej doby na uplatnenie nároku na náhradu škody voči štátu. Bol toho názoru, že ak neexistuje škoda v dobe rozhodovania súdu o uplatnenom nároku navrhovateľa na jej náhradu, nárok bol uplatnený predčasne. Uviedol, že pokiaľ sa navrhovateľ v súvislosti s existenciou vzniku škody odvolával na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 29Cdo 4968/2009, nemožno ho na daný prípad aplikovať, a to práve z dôvodu vyjadrenia správcu konkurznej podstaty družstva (úpadcu), z ktorého je zrejmé, že konkurzné konanie nie je doposiaľ ukončené a vzhľadom na jeho stav nemožno jednoznačne konštatovať vylúčenie možnosti uspokojenia pohľadávky navrhovateľa ako prípadného veriteľa v rozsahu, v ktorom sa v prebiehajúcom konaní domáha náhrady škody.

Dospel tiež k záveru, že aj v prípade preukázania škody navrhovateľom, jeho návrhu by nebolo možné vyhovieť z dôvodu nepreukázania tvrdeného nesprávneho úradného postupu odporkyne, pričom v danom smere sa stotožnil s jej tvrdeniami a argumentáciou.

Pokiaľ ide o nesprávny úradný postup spočívajúci v oneskorení zistení neaktuálnosti údajov zahrnutých do Prospektu investície, a tým neplatnosti Prospektu investície a následnom oneskorení zakázania činnosti družstva, uviedol, že dohľad NBS nad činnosťou družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt bol regulovaný zákonom č. 566/2001 Z.z. v obmedzenom, resp. vymedzenom rozsahu, spočívajúcom v kontrole tých povinností uložených vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt zákonom (zverejnenie schváleného Prospektu investície pred začatím verejnej ponuky, plnenie informačných povinností, predloženie na posúdenie oznámenia o verejnej ponuke majetkových hodnôt, dodržiavanie ustanovenia § 126 ods. 5 zákona č. 566/2001 Z.z.). K takým povinnostiam patrila počnúc od 1.1.2009 i povinnosť aktualizácie Prospektu investície podľa § 125c

ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z.z. a počnúc od 1.6.2010 povinnosť dodržiavania Prospektu investície podľa § 129 ods. 3 zákona č. 566/2001 Z.z. V prípade nastania novej významnej skutočnosti, vecnej chyby alebo nepresnosti týkajúcej sa údajov zahrnutých do Prospektu investície, ktorá by mohla ovplyvniť správne hodnotenie majetkových hodnôt, malo družstvo tieto uviesť v dodatku Prospektu investície. Povinnosť aktualizácie Prospektu investície sa vzťahovala primárne na družstvo, ktoré malo v takom prípade vypracovať dodatok Prospektu investície a predložiť ho na schválenie NBS. Ak štatutárny orgán družstva nesplnil povinnosť a o nových významných skutočnostiach nepredložil dodatok k Prospektu investície, NBS mohla tieto skutočnosti zistiť až s určitým časovým odstupom, najmä pri plnení zákonom uloženej periodickej informačnej povinnosti družstva. Uviedol, že štatutárny orgán družstva počas celej doby verejnej ponuky zodpovedal za pravdivosť a úplnosť údajov v Prospekte investície (§ 128 ods. 1 písm. h) zákona č. 566/2001 Z.z.), pričom schválenie Prospektu investície nemalo za následok aj schválenie Zmluvy o riadení portfólia, ktorá bola zaradená do zoznamu zmlúv zabezpečujúcich odbyť výrobkov vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt alebo realizáciu poskytovaných služieb, ktoré poskytuje (§ 128 ods. 1 písm. a) bod 10 zákona č. 566/2001 Z.z.); NBS totiž podľa neho nemala právomoc vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou družstva. Družstvo až do 15.4.2010, kedy PDSI požiadalo o preskúmanie postupu obchodníka s CP, nesignalizovalo NBS zhoršenie jeho finančnej situácie, príp. nedostatky v činnosti obchodníka s CP. Pri výkone dohľadu na mieste samom v dňoch 20.4. do 6.5.2010 NBS zistila zmeny v údajoch v Prospekte investície, ktoré by mohli ovplyvniť hodnotenie majetkových hodnôt, s následkom neaktuálnosti Prospektu investície, nie však jeho neplatnosti (ako sa mylne domnieval navrhovateľ), pretože zo žiadnych ustanovení zákona č. 566/2001 Z.z. nevyplýva neplatnosť Prospektu investície pre neaktuálnosť jeho údajov (tá sa vzťahuje len na Prospekt cenných papierov podľa § 123 zákona č. 566/2001 Z.z.). NBS vyzvala družstvo na predloženie žiadosti o schválenie dodatku Prospektu investície a ako vyplýva z rozhodnutia NBS zo dňa 26.8.2010, č. O.-XXXX/X-X/XXX, družstvo predmetnú žiadosť Národnej banke Slovenska síce predložilo, táto však neobsahovala všetky náležitosti podľa zákona č. 747/2004 Z.z., pričom rovnaké nedostatky mal aj dodatok Prospektu investície v zmysle zákona č. 566/2001 Z.z., a tieto neboli i napriek viacnásobnému predĺženiu lehoty na doplnenie žiadosti a dodatku odstránené a konanie bolo zastavené. Medzičasom NBS iniciovala konanie o uložení sankcie podľa § 144 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z.z. za porušenie ustanovení § 129 ods. 3 citovaného zákona, ktoré ukončila vydaním rozhodnutia dňa 30.5.2011, č. O.-XXXXX-X/XXXX, ktorým zakázala družstvu predaj majetkových hodnôt. Je teda zrejmé, že NBS konala v rámci svojich oprávnení stanovených zákonom a súd v jej postupe nezistil namietaný nesprávny úradný postup.

Pokiaľ ide o nesprávny úradný postup spočívajúci v prijatí nedostatočných opatrení na nápravu protiprávneho stavu po zisteníach v Prerokovaní nedostatkov podľa zápisu zo dňa 24.8.2007, súd prvého stupňa uviedol, že predmetom konania je nesprávny úradný postup odporkyne, a nie obchodníka s CP; preto v priamej príčinnej súvislosti s ním mohla vzniknúť škoda len družstvu, a nie navrhovateľovi. Navrhovateľ totiž nebol podľa neho v žiadnom záväzkovom, ani inom vzťahu s obchodníkom s CP. Účastníkom takého vzťahu vzniknutého na základe zmluvy o riadení portfólia bolo len družstvo, a preto z tohto právneho vzťahu potom vyplývali práva a povinnosti len jeho účastníkom. Dohľad NBS bol limitovaný zákonom č. 566/2001 Z.z., a preto informácie a podklady, ktoré mala NBS zisťovať v rámci predmetu dohľadu podľa § 135 ods. 2 a § 137 ods. 2 zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom sa vzťahovali výlučne ku konkrétnemu druhu dohliadaného subjektu, v danom prípade družstvu ako vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt, so zohľadnením jemu zákonom vymedzených povinností. Zákon družstvu neukladal povinnosti v oblasti obmedzenia a rozloženia rizika, prípadne krytia rizika. NBS na základe údajov o štruktúre majetku družstva k 31.12.2005 a 31.12.2006 síce zistila nedostatky v oblasti dodržiavania Prospektu investície, avšak podľa právnej úpravy platnej v danom období roka 2007 nemohla uložiť družstvu sankciu, pretože povinnosť dodržiavať Prospekt investície sa v tom čase na vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt nevzťahovala. NBS ako štátny orgán, ktorého činnosť je všeobecne regulovaná článkom 2 ods. 2 Ústavy SR, nemohla konať nad rámec, rozsah a spôsob stanovený zákonom, a preto zistené nedostatky a nezrovnalosti v činnosti družstva prerokovala na stretnutí s členmi štatutárneho orgánu družstva dňa 24.8.2007 a súčasne dala odporúčania na nápravu tohto stavu. Mal za to, že NBS v danom období (po 24.8.2007) preto nemohla pristúpiť k uloženiu peňažnej sankcie, pozastaviť alebo zakázať predaj majetkových hodnôt za nedodržiavanie Prospektu investície podľa § 144 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z.z., ktoré oprávnenia použila pri zistení neaktuálnosti Prospektu investície po 1.6.2010.

Napokon pokiaľ ide o nesprávny úradný postup odporkyne spočívajúci v prijatí nedostatočných opatrení na nápravu protiprávneho stavu po zistení závažných pochybení obchodníka s CP pri činnosti voči družstvu, mal súd prvého stupňa za to, že ani v tomto smere sa nemožno stotožniť s argumentáciou navrhovateľa, a to v prvom rade pre absenciu priamej príčinnej súvislosti s prípadnou škodou na jeho strane. Zároveň poukázal na to, že z listinných dôkazov, najmä jednotlivých rozhodnutí NBS o uložení pokuty vo výške 500.000,- Sk (rozhodnutie zo dňa 8.1.2008, č. O. XXXX/X/XXXX) vo výške 300.000,- Sk (rozhodnutie zo dňa 20.8.2008, č. O.-XXXX-X/XXXX) je zrejmé, že NBS činnosť obchodníka s CP sledovala, pričom nebolo jej povinnosťou informovať družstvo o výsledných zisteniach. Zákon č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom totiž v § 2 ods. 2 ustanovuje, že dohľad nad dohliadanými subjektmi je neverejný a konanie pred NBS vo veciach dohľadu rovnako neverejné. Preto je účastníkom konania v konaní o uložení pokuty alebo inej sankcie alebo opatrenia na nápravu len dohliadaný subjekt alebo iná osoba, ktorej sa má pokuta, prípadne sankcia uložiť. Navyše bol toho názoru, že vzhľadom na záväzkový vzťah medzi obchodníkom s CP a družstvom založený Zmluvou o riadení portfólia, bolo primárne povinnosťou družstva, ktoré malo všetky dostupné informácie o činnosti obchodníka s CP, aby zabezpečilo priamu kontrolu plnenia jeho povinností a dohľad nad jeho činnosťou voči družstvu. V tomto smere potom nemožno zanedbať ani povinnosti samotného navrhovateľa, ktorý sa ako člen družstva mal aktívne a včas zaujímať o svoje práva a ich výkon voči družstvu a jeho orgánom v zmysle zásady "práva patria bdelym" a zamedziť tak znehodnoteniu, príp. nevykonalosti svojich majetkových a iných práv súvisiacich s družstvom. Súd prvého stupňa na uvedenom základe posúdil nárok navrhovateľa ako nedôvodný a v celom rozsahu ho zamietol, keď v konaní nepreukázal vznik škody, nesprávny úradný postup, a tým ani vznik príčinnej súvislosti medzi škodou a postupom, teda základné predpoklady vyvodenia zodpovednosti odporkyne za škodu ako aj podmienok pre priznanie náhrady škody.

V napadnutom rozsudku súd prvého stupňa ďalej zamietol návrh navrhovateľa na podanie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie konštatujúc, že rozhodnutie Súdneho dvora EÚ o navrhovateľom položených otázkach nie je nevyhnutné pre meritórne rozhodnutie veci. Návrh na začatie prejudiciálneho konania zamietol aj z dôvodu, že v prejednávanej veci rozhoduje ako súd prvého stupňa; navrhovateľ nežiadal o výklad platnosti právneho aktu Európskej únie a preto nie je konajúci súd povinný obrátiť sa so žiadosťou na Súdny dvor Európskej únie a iniciovať tak prejudiciálne konanie o nastolených otázkach. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a ich náhradu úspešnej odporkyni nepriznal z dôvodu, že si náhradu trov konania neuplatnila a v konaní jej ani žiadne trovy nevznikli.

Proti rozsudku v časti zamietnutia návrhu vo veci samej podal odvolanie navrhovateľ a žiadal rozsudok v napadnutej časti zmeniť, odporkyni uložiť povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu škody 13.375 eur s príslušenstvom, alternatívne žiadal rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie.

Navrhovateľ v odvolaní namietal, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súdu prvého stupňa vytkol neúplné zistenie skutkového stavu veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že súd prvého stupňa nezohľadnil, že NBS nepostupovala v súlade s princípom právneho štátu, ktorého súčasťou je aj princíp právnej istoty, keď základným atribútom je istota subjektov práva, že sa voči nim bude zachovávať právo, a teda orgány verejnej moci budú vo vzťahu k nim postupovať v súlade s ústavou a platnými právnymi predpismi, t.j. že ich postup bude zo strany subjektov práva predvídateľný. Pretože vychádzal z garancie NBS ako orgánu dohľadu, spoliehal sa, že nedôjde ku škode na jeho úkor; uviedol, že nemohol predpokladať, že dohľad nad Prospektom investície je podľa NBS len formálny, resp. že takýto je jeho obsah podľa jej výkladu, pretože zákon o dohľade takýmto spôsobom obsah dohľadu nad Prospektom investícií nedefinoval. Postup NBS bol preto z jeho pohľadu svojvoľný v neprospech každého, kto sa na ňu z hľadiska stability a ochrany investície spoľahol. Argument NBS, že upozornila družstvo, že vykonáva dohľad nad činnosťou družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt podľa § 135 ods. 1 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách, ale nie dohľad nad jeho celkovou činnosťou posúdil ako úplne irelevantný, ak nemohol o takto zúženom dohľade orgánu dohľadu vedieť. Nesúhlasil so záverom súdu prvého stupňa o tom, že neexistuje príčinná súvislosť medzi škodou a porušením zákonných povinností NBS, spočívajúcich v nesprávnom výkone dohľadu, ktorým bol porušený zákon č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách. Za obzvlášť nepochopiteľný považoval záver, že sa mal viac starať o svoje záležitosti v rámci zásady "právo patrí bdelym", nakoľko ku škode došlo v rámci porušenia zákonnej povinnosti banky vykonávať zákonom stanovené povinnosti dohľadu

a nie v dôsledku toho, že nebol "bdely" s tým, že mu nepatrili ani zákonom stanovené právomoci dohľadu nad činnosťou družstva, ani obchodníka s CP, ktorými by mohol zabezpečiť dodržiavanie zákona o cenných papieroch, resp. sankcie donucujúce porušujúci subjekt k dodržiavaniu zákona. Vychádzal zo zistenia, že povinnosťou NBS podľa § 137 ods. 2 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách je a bolo zisťovanie a vyhodnocovanie informácií a podkladov o skutočnostiach, ktoré sa týkajú dohliadaných subjektov a ich činností. Podľa § 135 ods. 1 predmetného zákona (platného v tomto znení od 1.5.2007) družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt, ako aj obchodník s CP, patrili a patria k povinne dohliadaným subjektom zo strany NBS napriek tomu, že v priebehu celého konania odporkyňa tvrdila opak; NBS mala preto zisťovať všetky informácie a podklady o dodržiavaní, resp. nedodržiavaní povolení na činnosť vydaných NBS družstvu (Prospekt investícií, vydaný vtedajším Úradom pre finančný trh a následne pravidelne kontrolovaný NBS) a obchodníkovi s CP. Mal za to, že povinný zákonný dohľad zo strany NBS je dokonca koncipovaný tak široko, že má zisťovať informácie a podklady aj o iných rizikách, ako tých vyplývajúcich z povolení na činnosť, vrátane rizík, ktorým sú vystavené dohliadané subjekty a v rámci nich aj družstvo činnosťou obchodníka s CP, ako i vrátane rizík, ktoré mohli viesť k ohrozeniu záujmov klientov dohliadaných subjektov, teda aj samotného navrhovateľa. Poukázal na skutočnosť, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. XC/XXX/XXXX bolo výpoveďou svedka Ing. Q. C., Csc. preukázané, že NBS už v roku 2007 pri kontrole družstva zistila, že z hľadiska rizikovosti portfólia má nedostatočne rozložené portfólio, ktoré bolo tvorené zmenkou jediného emitenta, a to spoločnosti CI HOLDING, akciová spoločnosť, ktorý v tom čase akcionársky vlastnil obchodníka s CP, t.j. že družstvo malo všetky peňažné prostriedky získané od navrhovateľov investované v subjekte personálne a majetkovo prepojenom s obchodníkom a družstvom. NBS sa po zistení o rizikovosti portfólia družstva uspokojila s takou nápravou stavu, že toto portfólio bolo po vytknutí zo strany banky rozložené namiesto jednej do troch zmieniek, a to zmieniek vystavených spoločnosťou CI HOLDING, akciová spoločnosť, CI REALITY, s. r. o., a GLOBAL production, s.r.o., pričom posledné dve spoločnosti boli opäť 100 % dcérskymi spoločnosťami CI HOLDING, akciová spoločnosť a vo všetkých troch spoločnostiach bol navyše či už členom predstavenstva alebo konateľom Ing. Libor Červenka, vtedajší predseda predstavenstva obchodníka s CP. Poukázal tiež na to, že NBS naďalej akceptovala stav, že celé portfólio družstva je rozložené a investované do prepojených subjektov s CI HOLDING, akciová spoločnosť a obchodníkom s CP a napriek tomu, že vydala právoplatné sankčné rozhodnutie voči obchodníkovi s CP (v ktorom konštatovala, že obchodník s CP vo svojej činnosti, pre svojich klientov a v rámci nich aj výslovne pre družstvo porušil zákon o cenných papieroch vo viacerých podstatných ohľadoch), ani po vydaní tohto rozhodnutia okrem udelenej pokuty vo výške 10.000 eur, nevyužila svoje kompetencie v zmysle zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a neprijala žiadne následné kontrolné alebo významnejšie opatrenia (predbežne alebo celkom zakázať činnosť obchodníkovi s CP alebo družstvu, resp. zrušiť povolenie na činnosť obchodníkovi s CP alebo udeliť sankcie priamo členom predstavenstva alebo obchodníka s CP). Mal za zrejmé, že následné podcenenie situácie a umožnenie ďalšej činnosti družstva aj obchodníka s CP vyústilo v roku 2010 do nedostupnosti ním vložených prostriedkov do družstva, pričom banka svojou nečinnosťou a ľahostajným prístupom k svojim kompetenciám zapríčinila aj to, že už nemohol rozpoznať riziko svojej investície, resp. že túto investíciu mu banka svojim zanedbateľným dohľadom ani v minimálnej možnej miere neochránila. Poukázal ďalej na skutočnosť, že NBS tým, že dňa 4.3.2011 obchodníkovi s CP odňala licenciu na činnosť a družstvu zakázala činnosť v roku 2011, potvrdila dlhodobé porušovanie zákona o cenných papieroch; z uvedeného vyplynulo, že NBS tolerovala porušovanie právnych predpisov minimálne od roku 2008 do roku 2011 a v prípade družstva dokonca od roku 2007 až do roku 2011.

Navrhovateľ v odvolaní ďalej uviedol, že NBS rozhodnutím zo dňa 30.5.2011 č. O.-XXXXX-X/XXXX vydanom v rámci výkonu dohľadu nad družstvom, zakázala družstvu predaj majetkových hodnôt z dôvodu neaktuálnosti prospektu vzhľadom k tomu, že sa zmenili skutočnosti v ňom uvedené a družstvo nepredložilo NBS žiadosť o schválenie dodatku Prospektu investície. NBS ustálila trvanie neaktuálnosti Prospektu až od mája 2010 účelovo, nakoľko údaje zahrnuté do Prospektu boli v skutočnosti neaktuálne dlhodobo pred májom 2010, spätne k 31.12.2006, kedy došlo v sídle NBS dňa 24.8.2007 k stretnutiu s predsedom predstavenstva družstva (ktorého vtedajšie obchodné meno bolo ešte KRUPINSKÉ PODIELOVÉ DRUŽSTVO SLOVENSKÉ INVESTÍCIE) s Ing. R. M.Á. za účelom prerokovania nezrovnalostí a problémov v jeho činnosti. Údaje o ponúkaných majetkových hodnotách, údaje o majetkových aktívach, ktoré sa majú nadobudnúť z peňažných prostriedkov nadobudnutých na základe verejnej ponuky majetkových hodnôt a základné strategické zámery podnikateľskej činnosti družstva ako aj údaje o finančnej situácii družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt boli neaktuálne už k 31.12.2006. Na uvedenom základe mal za to, že družstvo svojim konaním

porušovalo ust. § 129 ods. 3 v spojení s § 128 ods. 1 písm. b), c) a h) a § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách od 31.12.2006, avšak NBS voči družstvu úradne zasiahla až v máji 2011 (zákazom činnosti).

Navrhovateľ mal tiež za to, že existujúce konkurzné konanie samo osebe nevyučuje možnosť podať veriteľovi, ktorý si prihlásil svoju pohľadávku do konkurzu, návrh na náhradu škody proti štátu a nerobí takýto návrh predčasným, pretože je povinnosťou súdu v konaní o náhradu škody skúmať, či aktuálny stav konkurzného konania objektívne vylučuje možnosť uspokojenia navrhovateľa ako veriteľa v konkurznom konaní a ak áno, v akom rozsahu. Súd pri tomto hodnotení dokonca nemá čakať až na konečné rozvrhové uznesenie konkurzného súdu (rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 11.4.2012, sp. zn. 29Cdo/4968/2009), ale je povinný zohľadniť už napr. správy ustanoveného správcu konkurznej podstaty o stave daného konkurzu. Z vedeného vyvodil, že žiadna platná právna norma neumožňuje vysloviť záver o predčasnosti podania návrhu a to ani vtedy, ak doposiaľ nemala možnosť vymôcť plnenie od subjektu, ktorý jediný je (podľa názoru odporkyne a súdu prvého stupňa) povinný jej dané plnenie vrátiť. Zákon č. 514/2003 Z.z. nevyžaduje žiadne predchádzajúce vysporiadanie súkromnoprávných vzťahov, ale naopak, pripúšťa regresnú náhradu. Ak by prebiehajúce konkurzné konanie vylučovalo podanie občianskoprávnej, či inej žaloby o náhradu škody, potom by zákon o konkurze a reštrukturalizácii fakticky suspendoval Občiansky zákonník, zákon o zodpovednosti za škodu, ako i Trestný zákon v platnom znení, a to až do doby právoplatného skončenia konkurzného konania. Súčasne by to podľa navrhovateľa znamenalo, že občianskoprávna zodpovednosť, zodpovednosť štátu, či trestnoprávna zodpovednosť, je subsidiárna voči zodpovednosti úpadcu podľa zákona o konkurze. Záverom v odvolaní poukázal na závery uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.1.2012, sp. zn. 6 M Cdo/11/2010 a na to, že zo zápisníc o pojednávaní pred súdom prvého stupňa vyplýva, že ním vyžiadané listinné dôkazy, resp. predložené účastníkmi konania neboli riadne vykonané spôsobom podľa § 129 ods. 1 O.s.p. a preto nemôžu byť právnym podkladom pre právne posúdenie veci o základe uplatneného nároku.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok v napadnutej časti ako vecne a právne správny potvrdiť. Uviedla, že súd prvého stupňa pri konaní v prejednávanej veci postupoval maximálne zodpovedne, vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie za účelom spoľahlivého zistenia skutkového stavu, riadne zabezpečil listiny aj z iných súdnych konaní a v konečnom dôsledku mal v spise k dispozícii všetky pre vec podstatné a rozhodujúce písomné listinné dôkazy, či už predložené navrhovateľom alebo ním. Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dostatočne správne zistil skutkový aj právny stav veci, pričom z jeho činnosti mu boli známe aj iné dôležité skutočnosti (§ 121 O.s.p.), pretože na súde prvého stupňa už od 2.7.2012 pravidelne prebiehajú konania v skutkovo a právne analogických veciach. Odporkyňa vo vyjadrení zopakovala svoje, počas konania prezentované, tvrdenia k skutkovo a právne podstatným skutočnostiam týkajúcich sa daného prípadu a uviedla, že navrhovateľ v konaní nepreukázal bezúspešné uplatnenie nároku voči družstvu, čo znamená, že nepreukázal vznik škody. K námietke o riadnom nevykonaní listinných dôkazov uviedla, že zo zápisnice z pojednávania jasne vyplýva skutočnosť, že súd prvého stupňa oboznámil (vykonal) jednotlivé dôkazy nachádzajúce sa v súdnom spise, pričom pri ich oboznamovaní presne špecifikoval, o aké doklady išlo a oboznámil ich obsah.

Odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., prejednal odvolanie podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 29.10.2015 (§ 211 ods. 2, § 156 ods. 3 O.s.p.).

V zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom orgánmi verejnej moci je objektívna zodpovednosť (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť; založená je na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch podmienok: 1. nesprávny úradný postup štátneho orgánu; 2. vznik škody; 3. príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Zákon č. 514/2003 Z.z. definuje nesprávny úradný postup iba príkladom v ustanovení § 9 ods. 1 druhá veta tak, že okrem iného sa zaň považuje porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Z obsahu pojmu "nesprávny úradný postup" vyplýva, že vo všeobecnosti môže ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak

pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie štátneho orgánu alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti.

Odvolačí súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že v konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup zo strany NBS pri vykonávaní dohľadu nad činnosťou družstva. V danom prípade nie je sporné, že NBS bola povinná vykonávať dohľad nad činnosťou družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, v konaní však bol sporný rozsah tohto dohľadu. Treba vziať do úvahy, že až od účinnosti novelizovaného ustanovenia § 129 ods. 3 zákona č. 566/2001 Z.z. (novela zákona č. 566/2001 Z.z. vykonaná zákonom č. 129/2010 Z.z.), teda až od 1.6.2010 boli povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt rozšírené tak, že družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt malo zákonom uloženú povinnosť dodržiavať schválený Prospekt investície. Teda až od 1.6.2010 mohla NBS dohliadať, či družstvo dodržiava schválený Prospekt investície. Tiež povinnosť aktualizovať Prospekt investície v zmysle § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z.z. bola vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt stanovená až od 1.1.2009 na základe novelizovaného ustanovenia § 127 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z.z. (novela zákona č. 566/2001 Z.z. vykonaná zákonom č. 558/2008 Z.z.). Počas celej doby od vyhlásenia verejnej ponuky majetkových hodnôt zodpovedal investorom za pravdivosť a úplnosť údajov v Prospekte investície štatutárny zástupca vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt (§ 128 ods. 1 písm. h) cit. zákona) pokiaľ ide o rizikovosť portfólia, zákon č. 566/2001 Z.z. neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt, a teda ani družstvu, žiadne povinnosti v oblasti rozloženia rizík, na rozdiel od iných dohliadaných subjektov, napr. správcovských spoločností pre kolektívne investovanie). Preto tieto neexistujúce povinnosti družstva nemohla NBS kontrolovať. Odvolačí súd v tejto súvislosti uvádza, že NBS nevykonávala dohľad nad finančnými ukazovateľmi družstva, ako sa mylne domnieva navrhovateľ. NBS mohla podľa platnej právnej úpravy kontrolovať len to, či družstvo plní informačné povinnosti v zmysle ustanovení §§ 126 až 130 zákona č. 566/2001 Z.z. Je potrebné poukázať i na to, že navrhovateľ si musel byť vedomý toho, že s jeho investíciou je spojené riziko a že doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov (§ 129 ods. 1 písm. b) zákona č. 566/2001 Z.z. v znení platnom do 21.7.2013; § 126 až 130 boli z cit. zákona č. 566/2001 Z.z. vypustené novelou vykonanou zákonom č. 206/2013 Z.z. účinným dňa 22.7.2013). Ak si toho navrhovateľ vedomý nebol, nemožno to pričítať na ľarchu odporkyne v zmysle zásady, podľa ktorej neznalosť zákona neospravedlňuje. To isté platí aj pokiaľ ide o argumentáciu navrhovateľa, že o rozsahu dohľadu NBS nad činnosťou družstva nemal vedomosť.

Nebolo možné sa stotožniť ani s námietkou navrhovateľa o povinnosti NBS v oblasti skúmania rizikovosti portfólia družstva, nakoľko zákon č. 566/2001 Z.z. neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt v tomto smere žiadne povinnosti, preto ani NBS tvrdená povinnosť nevyplývala. Je nepochybné, že ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv subjektu, avšak na druhej strane nemožno prehliadať, že štát je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii vo svetle presne zákonom stanovených povinností NBS. Štát by sa nemohol zbaviť zodpovednosti za postup NBS iba v prípade, ak by sa jeho postup ukázal mylným, zasahujúcim do základných práv navrhovateľa, ktorý však nemôže vychádzať z toho, ako takýto postup navrhovateľ vyhodnotil, ale musí vychádzať výlučne z toho, že nemožno prisúdiť NBS pri aplikácii zákonov viac povinností ako tých, ktoré jej konkrétnym spôsobom zo zákona vyplývajú.

Z obsahu Zmluvy uzavretej medzi družstvom a obchodníkom s CP vyplýva, že jej podstatou bol výkon finančných operácií za účelom obhospodarovania cenných papierov a iných finančných nástrojov a iných operácií súvisiacich s riadením portfólia družstva, čo v praxi znamenalo, že obchodník s CP obchodoval vo vlastnom mene na účet družstva. Uvedené znamená, že riziko nieslo samotné družstvo, ktoré bolo iniciátorom celého obchodu družstva, ktoré dávalo pokyny na nákup, či predaj toho ktorého finančného nástroja (článok III bod 1 písm. c) Zmluvy v spojení s § 5 zákona č. 566/2001 Z.z.). V danom prípade išlo o služby, ktoré družstvo ako klient obchodníka s CP využívalo na vlastné riziko s vedomím, že ziskovosť uvedených operácií nie je zaručená. Navrhovateľ si ako člen družstva, ktoré za týmto účelom zhodnocovalo portfólio, musel byť vedomý, že vývoj na finančných trhoch nemožno s istotou predpovedať a odhadnúť (čo je podstatným znakom týchto obchodov prostredníctvom obchodníkov s cennými papiermi). Až do rozhodnutia NBS zo dňa 21.12.2010, č. O.-XXXX-X/XXXX, ktorým odobrala obchodníkovi s CP povolenie na poskytovanie investičných služieb, potvrdeným rozhodnutím Bankovej

rady Národnej banky Slovenska zo dňa 1.3.2011, č. I. - XXX/XXXX, vykonával obchodník s CP túto činnosť ako regulovanú NBS. Činnosť družstva, ktorého bol navrhovateľ v rozhodnom čase členom, splňala znaky investovania s finančnými prostriedkami, disponibilnými za účelom ich zhodnotenia, pričom táto forma nakladania s vlastným majetkom je spôsob jeho zhodnocovania na vlastné riziko, t.j. riziko v zmysle neistého výnosu z realizovaného finančného investovania; zodpovednosť štátu nemôže nahrádzať primárnu zodpovednosť obchodníka s CP voči družstvu, či sekundárnu zodpovednosť družstva voči navrhovateľovi.

Odvolačí súd ďalej v názorovej zhode so súdom prvého stupňa poznamenáva, že ani prípadný nesprávny úradný postup NBS voči obchodníkovi s CP, nie je z hľadiska predmetu prebiehajúceho konania pre úspech navrhovateľa v konaní právne významný, pretože na strane navrhovateľa nemohlo dôjsť k vzniku škody v bezprostrednej a priamej príčinnej súvislosti s eventuálnym nesprávnym úradným postupom NBS (pri dohľade nad obchodníkom s CP) ani podľa zákona č. 566/2001 Z.z. a ani podľa zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom, keďže navrhovateľ v rozhodnom období nebol (a ani nie je) v žiadnom záväzkovom vzťahu s obchodníkom s CP. Zisťovanie naplnenia nesprávneho úradného postupu NBS vyplývajúceho z jeho dohľadu nad obchodníkom s CP preto nebolo dôležité. Napriek uvedenému sa však s námietkou navrhovateľa, o nedostatočných opatreniach NBS na nápravu protiprávneho stavu po zistení závažných pochybení obchodníka s CP pri činnosti voči PDSI, nie je možné stotožniť, zohľadňujúc aktívny prístup NBS k obchodníkovi s CP (v konaní preukázaný rozhodnutím zo dňa 8.1.2008, č. O.-XXXX-X/XXXX, ktorým uložila obchodníkovi s CP pokutu vo výške 16.596,96 eura, opätovne rozhodnutím zo dňa 20.8.2008, č. O.-XXXX-X/XXXX, ktorým uložila obchodníkovi s CP pokutu vo výške 9.958,18 eura a následne rozhodnutím zo dňa 21.12.2010, č. O.-XXXX-X/XXXX, ktorým odobrala obchodníkovi s CP povolenie na poskytovanie investičných služieb). V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že navrhovateľ sa nemôže v konaní domáhať náhrady škody titulom nesprávneho úradného postupu spočívajúcom v takom pochybení v postupe NBS, ktoré sa týka hmotnoprávneho posúdenia veci; hmotnoprávne pochybenia sa môžu priamo odraziť len v obsahu rozhodnutí NBS, keďže za nesprávny úradný postup nie je možné považovať to, keď výklad zákona, právne posúdenie veci, či aplikácia zákona na daný skutkový stav zo strany štátneho orgánu sú odlišné od tých, aké očakáva ten účastník, koho práv či právom chránených záujmov sa má rozhodnutie dotýkať.

Z uvedeného je potom zrejmé, že v konaní nebol preukázaný základný predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom štátu v zmysle § 9 zákon č. 514/2003 Z.z., ktorým je nesprávny úradný postup štátu zastúpeného NBS.

Pokiaľ ide o rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. XXCdo/XXXX/XXXX, na ktorý v odvolaní poukazoval navrhovateľ, jeho interpretácia je nesprávna a zavádzajúca. Predovšetkým tento rozsudok sa týka náhrady škody, ktorú veriteľom spôsobili osoby povinné podať návrh na vyhlásenie konkurzu tým, že so splnením tejto povinnosti boli v omeškaní. Okrem toho Najvyšší súd ČR v odôvodnení uvedeného rozsudku poukázal na rozhodnutie R 48/2011 týkajúce sa náhrady škody spôsobenej výkonom verejnej moci, podľa ktorého v prípade prebiehajúceho konkurzu na majetok dlžníka sa posúdenie nedobytnosti pohľadávky poškodeného ako predpokladu vzniku zodpovednosti štátu odvíja odo dňa, keď poškodený obdržal plnenie na základe právoplatného rozvrhového uznesenia. Uvedený rozsudok sp. zn. XXCdo/XXXX/XXXX nepolemizuje so závermi rozhodnutia R 48/2011, ale súčasne berie do úvahy rozhodnutie R 33/2008, podľa ktorého otázka nemožnosti uspokojenia pohľadávky veriteľa môže byť zodpovedaná aj skôr než pri rozvrhu (ku ktorému ani nemusí prísť). V tejto súvislosti Najvyšší súd ČR uviedol, že miera možného uspokojenia veriteľov dlžníka môže byť objasnená už pri vydaní čiastočného rozvrhu, prípadne pri právoplatnom schválení konečnej správy, ak z nej bude zrejmé, že dosiahnutý výťažok speňaženia konkurznej podstaty nebude stačiť ani na plné uspokojenie pohľadávok za podstatou a pracovných nárokov, takže nezaistení veritelia druhej triedy neobdržia pri rozvrhu nič. Z označeného rozsudku Najvyššieho súdu ČR nevyplýva záver, že žalobu o náhradu škody proti štátu možno podať v ktoromkoľvek štádiu konkurzného konania. Z tohto rozsudku Najvyššieho súdu ČR teda vyplýva, že 1/ predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu je nedobytnosť pohľadávky poškodeného v tom zmysle, že je zrejmé, že poškodený neobdrží v konkurznom konaní žiadnu sumu, 2/ to, v akej výške vznikla veriteľovi škoda, možno zistiť už skôr, než pri rozvrhu a to napr. pri vydaní čiastočného rozvrhu, alebo pri právoplatnom schválení konečnej správy. V prejednávanej veci v konkurznom konaní vyhlásenom na majetok družstva nedošlo k speňažovaniu majetku z podstaty, preto správca konkurznej podstaty doteraz nemohol podať konečnú správu o speňažovaní majetku z podstaty a vzhľadom na to nemohlo dôjsť ani k čiastočnému rozvrhu. Za tohto stavu otázka nedobytnosti pohľadávky navrhovateľa

nie je vyriešená (nie je celkom zrejmé, že v rámci konkurzného konania nedostane nič) a vzhľadom na to nemožno ustáliť ani výšku škody. Preto je správny záver súdu prvého stupňa i v tom, že návrh na začatie konania bol podaný predčasne.

K námietke navrhovateľa, že listinné dôkazy vyžiadané súdom prvého stupňa, resp. predložené účastníkmi konania neboli riadne vykonané spôsobom podľa § 129 ods. 1 O.s.p. a preto nemôžu byť právnym podkladom pre právne posúdenie veci o základe uplatneného nároku odvolací súd uvádza, že podľa § 129 ods. 1 O.s.p. dôkaz listinou sa vykoná tak, že predseda senátu alebo samosudca na pojednávaní listinu alebo jej časť prečíta, alebo oznámi jej obsah. Z obsahu spisu vyplýva, že návrh na začatie konania, následné podania navrhovateľa a vyjadrenie sa odporkyne boli vzájomne účastníkom súdom prvého stupňa doručované pred pojednávaním nariadeným na prejednanie veci samej. Zo zápisnice z pojednávania nariadeného na deň 13.10.2014 jednoznačne vyplýva, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi založenými v súdnom spise na čl. 21-62, čl. 84-85, 86-89, 90-91, 92-108, 109-119, 146-150, 157-163 ako aj listinnými dôkazmi doloženými navrhovateľom na pojednávaní a dôkazy pôvodne založené do súdneho spisu 4C/79/2012. Uvedené znamená, že navrhovateľom vytýkané procesné pochybenie súdu prvého stupňa o riadnom nevykonaní dokazovania nevyhnutného k preukázaniu rozhodujúcich skutočností spôsobom uvedeným v § 129 ods.1 O.s.p. nebolo odvolacím súdom zistené.

Odvolací súd zo všetkých vyššie uvedených dôvodov rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny v zmysle § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil, vrátane výroku o trovách konania, o ktorých súd prvého stupňa správne rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. V odvolacom konaní úspešná odporkyňa by mala právo na náhradu trov odvolacieho konania. Nakoľko si však náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila, odvolací súd jej ich náhradu nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.